Utredning av IF

för att ta reda på om ditt barn
har en intellektuell funktionsnedsättning

Uppsala kommun

Skolans uppdrag

Vårt uppdrag som skola är att ge alla elever möjlighet att lära, utvecklas och nå så långt som möjligt i sin utbildning. Vi ska anpassa undervisningen och stötta eleverna utifrån deras individuella förutsättningar och behov.

Skolan vill utreda om ditt barn har en intellektuell funktionsnedsättning, IF

Vi på skolan behöver få bättre kunskap om ditt barns svårigheter i skolan, då vi ser att vårt pedagogiska stöd inte räcker till. Vi vill därför göra en utredning för att ta reda på om ditt barn har en **intellektuell funktionsnedsättning, IF**.

Det här är IF

En person som har en intellektuell funktionsnedsättning, IF, har svårt att klara av:

- **Teoretiska saker.** Att kunna föreställa sig saker i tanken, som att läsa, skriva, räkna och annat som tränas i skolan.
- **Praktiska saker.** Vardagliga aktiviteter som att tvätta sig, klä på sig, städa och ta hand om pengar.
- **Socialt samspel.** Hur man umgås med andra. Till exempel att bedöma andra människor och situationer, och förstå vad som förväntas av en.

Olika grader av IF

Det finns olika grader av intellektuell funktionsnedsättning. Den kan vara antingen lindrig, medelsvår, svår eller mycket svår. Många med IF har också andra funktionsnedsättningar som till exempel nedsatt syn eller hörsel, autism, adhd eller epilepsi. IF är inget man växer ifrån, utan det lever man med livet ut.

Samma behov som alla andra

Ett barn med IF behöver samma saker som alla andra barn: att känna sig trygga, förstådda och att få möjlighet att lyckas. Men de behöver även mer tid och stöd för att förstå, lära sig och klara vardagen, både i skolan och hemma. Med individanpassat stöd och anpassningar, får barn med IF chans att utvecklas och lära sig på bästa sätt utifrån sin förmåga.

Syfte med en IF-utredning

Syftet med att göra en IF-utredning är att få en bättre förståelse av ditt barns styrkor, svårigheter och behov.

En utredning:

- tar reda på om ditt barn har en intellektuell funktionsnedsättning, IF eller om det finns andra förklaringar till ditt barns svårigheter i skolan
- ger mer kunskap om ditt barns behov, vilket gör att vi bättre kan anpassa lärmiljön i skolan
- ger mer kunskap om ditt barns behov av vård eller andra stödinsatser. Kunskap som gör att ni om det behövs, kan få en remiss till logoped, habilitering, barn- och ungdomspsykiatrin, neurologmottagningen eller barnmedicinska mottagningen, till exempel
- ger underlag för att ansöka till en anpassad skola (om ditt barn visar sig ha IF).

Du kan säga ja eller nej till en IF-utredning

Du som förälder bestämmer om vi på skolan får göra en IF-utredning av ditt barn.
Här är några saker som är bra för dig att känna till innan du bestämmer dig.

- Du har rätt att få veta vilka delar som ska ingå i en IF-utredning, innan du säger ja eller nej till att utreda ditt barn.
- Du har rätt att få information om en utredning förklarad för dig muntligt.
- Innan skolan börjar en utredning har vi ett möte tillsammans med dig och skolans personal. På mötet fattar vi ett beslut om att starta en utredning eller inte.
- Du får skriva på en samtyckesblankett, där du säger ja eller nej till en utredning.
- Du kan ta tillbaka ditt samtycke när som helst under utredningen. Meddela då psykologen. När utredningen är avslutad går det inte att ta tillbaka samtycket.

Så här går en IF-utredning till

En IF- utredning består av en **psykologisk bedömning** och en **medicinsk bedömning**. Skolpsykologen gör flera bedömningssamtal som innehåller olika tester för att lära sig mer om ditt barns utveckling och behov. Du som förälder får vara med på bedömningssamtalen med ditt barn, om du vill det.

Skolläkaren och skolpsykologen jämför och diskuterar sina resultat med varandra och dokumenterar det de kommer fram till. Skolpsykologen ställer sedan den slutliga diagnosen. Du som förälder har rätt att läsa skolpsykologens och skolläkarens dokumentation.

Bedömning 1: Skolpsykologen gör en bedömning

Den psykologiska bedömningen är den mest omfattande delen av utredningen och skolpsykologen träffar dig och ditt barn flera gånger. Den psykologiska bedömningen innehåller de här delarna:

Samtal med dig och ditt barn
Skolpsykologen pratar med både dig och ditt barn och ställer frågor om tiden från att ditt barn var litet, fram till i dag. Ni pratar om ditt barns hälsa och hur ditt barn har lärt sig olika förmågor.

Tester av ditt barns förmågor
Ditt barn får lösa olika uppgifter som hjälper skolpsykologen att förstå hur ditt barn tänker, lär sig och löser problem. Testerna tar 1–4 timmar beroende på ditt barns ålder och behov. Skolpsykologen delar ofta upp testerna på flera tillfällen, så att ditt barn inte blir för trött.

Frågor om hur ditt barn mår
Skolpsykologen frågar både dig, ditt barn och personal i skolan om hur ditt barn mår och fungerar i vardagen.

Information från skolan
Skolpsykologen tittar på vår skolas pedagogiska dokumentation och pratar med ditt barns lärare och annan skolpersonal, om hur olika situationer fungerar för ditt barn.

Observationer i skolan
Ibland gör skolpsykologen observationer och följer ditt barn i skolan för att se hur olika situationer fungerar.

Information från andra personer
Ibland pratar skolpsykologen med personer utanför skolan som känner ditt barn väl.
Till exempel vårdpersonal.

Bra att veta!

Om skolpsykologens utredning visar att ditt barns svårigheter inte beror på en intellektuell funktionsnedsättning, gör skolläkaren **inte** en medicinsk bedömning av IF.

Bedömning 2: Skolläkaren gör en medicinsk bedömning

Skolsköterskan bokar en tid då du som förälder får träffa skolläkaren tillsammans med ditt barn. Om det behövs, gör skolsköterskan en syn- och hörselundersökning och ett riktat hälsosamtal före ert besök hos skolläkaren.

Du och ditt barn träffar skolläkaren i cirka en timme. Skolläkaren tgör en medicinsk bedömning för att utesluta att det inte finns några behandlingsbara medicinska orsaker som kan bidra till eller bättre förklara ditt barns inlärningssvårigheter.

När du träffar skolläkaren får du berätta om ditt barns utveckling, hälsa och bakgrund. Skolläkaren ställer till exempel frågor om:

- sjukdomar som ditt barn har haft
- sjukdomar som finns i släkten
- graviditeten och tiden efter ditt barn föddes
- hur ditt barn har utvecklat sitt tal, språk och sin motorik
- hur ditt barn mår psykiskt. Till exempel om ditt barn ofta känner sig orolig, arg eller ledsen
- hur ditt barn mår fysiskt. Till exempel om ditt barn har några besvär med kroppen
- ditt barn tar några läkemedel regelbundet
- ditt barns levnadsvanor, till exempel hur ditt barn sover, äter, rör på sig och vad ditt barn tycker om att göra på fritiden.

Bra att veta!

Skolans läkare och psykolog ställer många frågor som liknar varandra, men de tittar på svaren från sina olika perspektiv och kompetenser.

Det här händer efter en utredning

En IF-utredning svarar alltid på frågan om ditt barn har en IF-diagnos eller inte. Du som förälder får ett skriftligt utlåtande när utredningen är klar. I det skriftliga utlåtandet skriver psykologen och läkaren vad de har kommit fram till i sin utredning. Vi som skola får också information om vad utredningen visar.

Upptäcker skolans psykolog och läkare symtom på andra psykologiska, neuropsykiatriska eller medicinska tillstånd hos ditt barn, pratar de med dig som förälder. Ni kan då få en remiss för att utreda ditt barn vidare.

Om utredningen visar att ditt barn har IF, blir ditt barn alltid erbjuden en remiss till **habiliteringen**. På habiliteringen kan du få mer information om IF och vilket stöd som finns för ditt barn och er som familj.

Om utredningen visar att ditt barn har IF, har du rätt att söka till en **anpassad skola** om du som förälder vill. I en anpassad skola får ditt barn mer hjälp som utgår från ditt barns konstaterade svårigheter. Vill du ansöka om plats i en anpassad skola, behöver ditt barn först göra ytterligare två utredningar: en *fördjupad pedagogisk utredning* och en *social utredning*. Vi på skolan kan hjälpa dig om du vill ansöka om plats i en anpassad skola.

Har du frågor?

Har du frågor, kontakta skolpsykologen eller skolsköterskan:

Skolpsykolog _____

Telefon _____

Skolsköterska _____

Telefon _____

004651 • November 2026 • Omslagsfoto: Johnér.se